

Az akkor talált csontokat még ma is őrzik az antropologiai intézetben.

Hogy a Krisztina-körut 99. számú ház lakóháza vagy pedig börtöne volt-e Martinovicsnak, azt megállapítani nem lehet. Ha igaz az a verzió, hogy ebből a házból vitték Martinovicsot a kivégzésre, akkor kétségtelenül börtön volt, mert azt tudjuk, hogy Martinovics kivégzése előtt több mint egy esztendőig volt börtönben. Lehetséges azonban, hogy a forradalmárlelkületű apátnak a házban csak lakása volt, éppen úgy, mint ahogy a Margit-körut 29. számú házban is van egy Martinovics-szoba, amelyikben Martinovics Ignác egy ízben lakott.

Az épület, minden valószínűség szerint, kolostornak épült. Erre vall a ház kékgolyó-utcai frontja, hátsó emelkedéssel kertrésze és az a titokzatos földalatti folyosó, amelyik a felső udvaron levő kuthoz vezet. Maga a kut és a föléje emelt kőfaragvány is többszázéves multról beszél. Ha való az, hogy kolostornak épült, akkor kétségtelen, hogy a mohácsi vérszt megelőző időben építették. Hogy a török megszállás alatt mire használták, arra sincsen semmi adat. A török kiűzése után az akkori méretek szerint óriási épületet egy időben kaszárnyának használták és lehet, hogy a XVIII. század végén börtön lett és itt őrizték az 1794-ben elfogott Martinovicsot, Lackovicsot, Hajnóczyt, Szentmarjayt és Sigray grófot, akiket Bécsben börtönöztek be és csak tizenhárom vármegye tiltakozó feliratára szállították őket vissza Budára.

Az épület legutóbb Ország Sándor régi országgyűlési képviselő családjáé volt és néhány év előtt vette meg a családtól az Építészeti és Kertészeti r.-t. azzal a céllal, hogy lebontatja és a helyére modern bérpalotát épít.

A részvénytársaság vezérigazgatója, Tausz Jenő, az épület átvizsgálásakor azonnal látta, hogy a homlokzaton lévő dombormű és az udvar közepén álló kut értékes műemlék és azonnal értesítette erről az illetékeseket. A Műemlékek Országos Bizottsága, valamint a Székesfővárosi Múzeum kiküldöttei megtekintették a házat, Liber Endre tanácsnok személyesen is megjelent és megállapították, hogy valóban igen érdekes és értékes műemlékek vannak a házon, amelyeket Tausz vezérigazgató azonnal fel is ajánlott a Fővárosi Múzeumnak.

Az udvar közepén lévő kutat a főváros már el is szállította restaurálás végett és a terv szerint a bérpalota felépítése után az előtte lévő Martinovics-ligetben fogják elhelyezni. A ház homlokzatába épített domborművet a közeli lebontáskor fogják szakértők megmentésével kiemelni a falból és a Fővárosi Múzeumban helyezik el. A kert hátsó részében már is megkezdtek az alapzat ásását, amelyet állandóan ellenőriznek a Fővárosi Múzeum kiküldöttei. Már eddig is igen értékes leletek kerültek elő, amelyek a török megszállás korából származnak. Vizeskancsók, virágcserépek, török patkók és kengyelvasak kerültek napvilágra. Ezeket a Fővárosi Múzeumba vitték és tüzetesen akkor vizsgálják át, amikor a házból származó összes leleteket összegyűjtötték. Azt hiszik, hogy a falak, főképpen pedig a pince falainak szétbontásakor igen értékes történelmi adatok kerülnek elő.

Igen sok legenda is fűződik a házhoz, amelyeket azonban ellenőrizni nem lehet és valószínű, hogy csak a képzelet szüleményei. Amikor például a kert évszázados fáját döntötték ki, egy idős budai polgár felkereste Tausz vezérigazgatót és figyelmeztette, hogy a fák gyökereinek kiásásakor jelen legyen, mert igen nagy kincsek vannak a régi kolostor fái alatt eldűlve. A fák gyökereit ki is ásták, azonban a kincsek nem kerültek elő.

A ház lakóinak nagy részét már ki is lakoltatták és néhány hét múlva kezdik meg a négy-évszázados épület lebontását, hogy a helyén három utcára nyíló hatemeletes, hatalmas bérpalotát emeljenek.

Hatemeletes bérház épül Martinovics Ignác egykori börtönének helyén

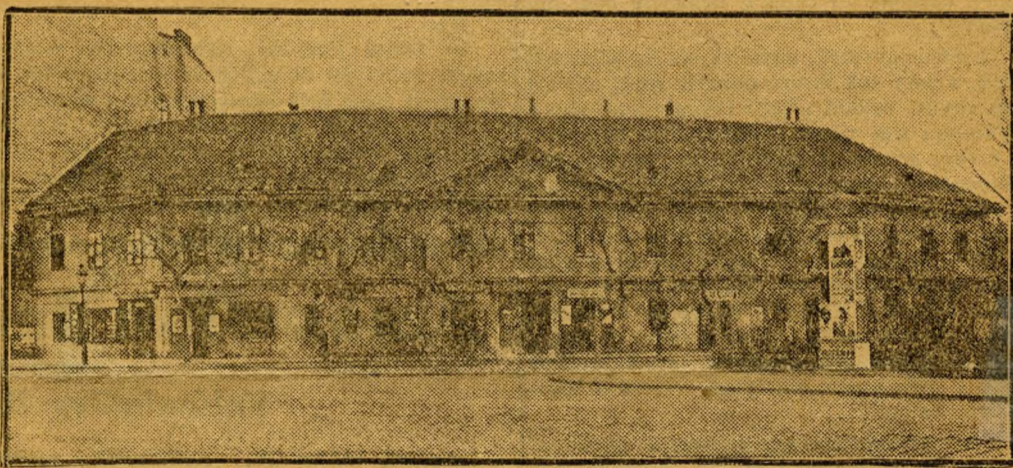
Lebontják a négyszázéves Krisztina-körut 99. számú házat — Sértetlenül maradt meg a homlokzat évszázados domborműve — Török megszállás idejéből való cserepeket, patkókat és kengyelvasakat ástak ki a kerítésben.

Rövidesen kőművesek csákányai szedik széjjel Budapest egyik legrégebbi épületét, amelyik már a török hódoltság idején is mai helyén állott, a mostani Délivasut pályaudvara mellett. Az egyemeletes régi bérház a Krisztina-körut 99. számot viseli. A Vérmezőn, a Délivasut pályaudvara mellett, az Alkotás-utca sarkától félkörben húzódik frontja a Kékgolyó-utcáig és a hátsó traktus mélyen belenyulik a Kékgolyó-utcaiba.

szimbolizálja a Teremtőt alkotó munkájában.

A ház történelméről igen kevés maradt fenn és inkább csak szójhagyományokból tudják az épület változatos sorsát. Azt hiszik azonban, hogy most, a lebontás alkalmával, sok olyan dokumentum kerül elő, amely magára az épületre vonatkozik, másrészt pedig történelmi jelentőségű lesz.

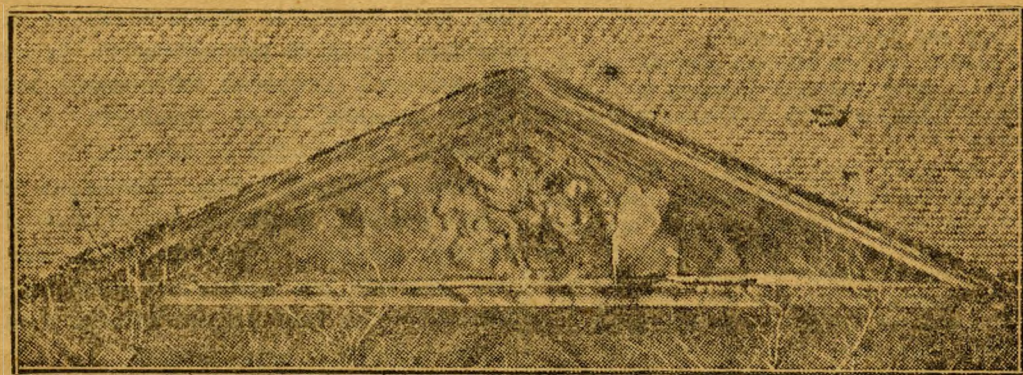
E házban lakott Martinovics Ignác. Az épület előtti kis teret is Martinovics-ligetnek

Krisztina-körut 99. számú ház

Régi, híres épület ez. Ma is úgy hívják: „Az alkotáshoz”. Minden valószínűség szerint az Alkotás-utca a házról nyert elnevezést. A házat viszont arról a domborműről nevezték el így, amelyik háromszögű foglalatban az utcai homlokzat díszé. A több mint négyszázéves dombormű még ma is ép állapotban van, csak az egyik részén hullt le a vakolat. Maga a dombornü ép és sértetlen és allegorikusan

nevezték el, mert egyes történészek szerint a kis ligetecske helyén fejezték le Martinovicsot és társait. A békeévekben történelemtudósok a kivégzés helyét az Új Szent János-kórház és a katonai temető közötti helyen keresték. Az ásatások folyamán valóban kerültek emberi csontok napvilágra, azonban semmi bizonyították sem merült fel arra, hogy azok Martinovics és vértanu társainak csontjai lettek volna.

A dombormű, amelyik a Fővárosi Múzeumba kerül